

Tilläggstullar på import av jordbruksprodukter från USA – hur påverkas Sverige?

- EU har, som svar på amerikanska tilläggstullar på stål och aluminium, infört tilläggstullar på amerikanska produkter som importerades till EU till ett värde av 2,8 miljarder euro 2017. En del av tilläggstullarna berör jordbruksprodukter.
- De jordbruksprodukter från USA som omfattas av tilläggstullar utgörs av majs (inklusive sockermajs samt beredd och konserverad majs), torkade trädgårdsböner (exempelvis kidneyböner), helt eller delvis slipat ris (inklusive vissa livsmedelsberedningar av ris), jordnötssmör, apelsinjuice, tranbärsjuice samt whisky. Tilläggstullarna på jordbruksprodukter uppgår till 25 procent av varornas värde.
- I de flesta fall är importen av berörda produkter till Sverige från USA av begränsad storlek. Andelen av den totala svenska importen av produkterna som kommer från USA är också i de flesta fall relativt låg. I de fall då andelen av importen som kommer från USA är något högre finns tillgång till näraliggande substitut som kan importeras från andra länder. Jordbruksverket bedömer därför att effekterna i Sverige av tilläggstullarna vid import av jordbruksprodukter från USA i flertalet fall blir små.

Översikt över handelskonflikten mellan USA och EU

USA:s handelsminister Wilbur Ross initierade i april 2017 två utredningar för att avgöra om import av stål respektive aluminium till USA utgjorde hot mot USA:s nationella säkerhet. Utredningarna gjordes under sektion 232 i en lag som reglerar USA:s handelsrelationer med omvärlden ("Trade Expansion Act of 1962"). USA:s president Donald Trump signerade samma månad två meddelanden som instruerade handelsministern att genomföra utredningarna skyndsamt och att avrapportera dem till presidenten. Rapporterna överlämnades till presidenten i januari 2018 och i dem gjordes bedömningarna att importen av både stål och aluminium till USA utgör hot mot USA:s nationella säkerhet. Mot bakgrund av detta beslutade USA:s president att införa tilläggstullar vid import av stål (25 procent) och aluminium (10 procent) till USA den 23 mars 2018. Till en början undantogs bland annat EU, Kanada och Mexiko från tilläggstullarna ifråga. Från och med den 1 juni 2018 gäller dock tilläggstullarna även för import från dessa länder, eftersom USA inte lyckades få igenom krav på länderna om bland annat självpåtagna exportbegränsningar.

EU anser inte att USA:s tilläggstullar på import av stål och aluminium från EU kan rättfärdigas av vare sig amerikanska argument om nationell säkerhet eller Världshandelsorganisationens (WTO:s) regelverk. Till följd av detta beslutade EU den 20 juni 2018 att som motåtgärd införa tilläggstullar på vissa amerikanska produkter vid import till EU. Tullarna ifråga trädde ikraft den 22 juni 2018 och omfattar i ett första steg produkter som importerades till ett värde av 2,8 miljarder euro till EU från USA 2017. Tilläggstullar vid import av vissa produkter från USA har också införts av Kanada, Kina, Mexiko och Turkiet av samma skäl.

EU har därutöver inlett en tvistlösningsprocedur inom Världshandelsorganisationen gentemot USA rörande de tilläggstullar som USA har infört. EU menar att tilläggstullarna bland annat bryter mot många artiklar i WTO:s avtal om skyddsåtgärder samt i det allmänna tull- och handelsavtalet (GATT). Även sju andra WTO-medlemmar, i form av Indien, Kanada, Kina,

Mexiko, Norge, Ryssland och Schweiz, har inlett tvistlösning inom WTO gentemot USA i samma ärende. Om de amerikanska tilläggstullarna kvarstår, finns det möjlighet för EU att införa ytterligare tilläggstullar på amerikanska varor som importerades till EU till ett värde av 3,6 miljarder USD 2017. Detta kan i sådana fall genomföras efter tre års tid eller efter att utslag har kommit från tvistlösningen inom WTO (det som inträffar först). Sammantaget bedöms den export av stål och aluminium från EU till USA som drabbas av de amerikanska tilläggstullarna ha ett värde av 6,4 miljarder euro, vilket har avgjort omfattningen på EU:s motåtgärder i form av tilläggstullar.

USA å sin sida anser inte att de tilläggstullar som har införts av EU och ett antal andra WTO-medlemmar är förenliga med Världshandelsorganisationens regelverk, eftersom USA, enligt landets egen uppfattning, har rätt att införa tilläggstullar om en undersökning pekar på att import hotar den nationella säkerheten. Mot bakgrund av detta har USA inlett tvistlösningsförfaranden inom WTO med de WTO-medlemmar som har svarat med tilläggstullar mot USA.

Som en tredje åtgärd till följd av de amerikanska tilläggstullarna på stål och aluminium (utöver tilläggstullar för import från USA och tvistlösning inom WTO), införde EU tillfälliga skyddsåtgärder mot import av stål från många tredjeländer (andra länder än USA, EES-länderna och vissa utvecklingsländer) den 19 juli 2018. Tanken är att USA:s höjda tullar kan göra att andra länder, som exempelvis Kina, istället omdirigerar delar av sin stålexport till EU, vilket skulle kunna utsätta EU:s producenter för orättvis konkurrens och sätta dem under press. Handelsdata tyder på att en viss del av den berörda exporten har omfördelats till EU. Genom att tilläggstullar på stål (25 procent av varuvärdet) införs när EU:s import av olika typer av stål överskrider vissa nivåer, som motsvarar de traditionella importnivåerna (genomsnittlig årlig import 2015-2017), ska EU:s stålproduktion skyddas mot detta. För aluminium har ett övervakningssystem etablerats som ska ge information om huruvida skyddsåtgärder behöver införas också för den sektorn.

Berörda jordbruksprodukter

I ett första steg har alltså EU infört tilläggstullar på vissa produkter vid import från USA, motsvarande ett importvärde av 2,8 miljarder euro 2017. Bland de produkter som berörs finns både jordbruksprodukter och industriprodukter (som exempelvis stål- och aluminiumprodukter, motorcyklar och jeans). De jordbruksprodukter som berörs importerades sammantaget till ett värde av en knapp miljard euro till EU från USA 2017 och blir alla föremål på tilläggstullar på 25 procent av varornas värde. Produkterna ifråga återfinns i tabell 1.

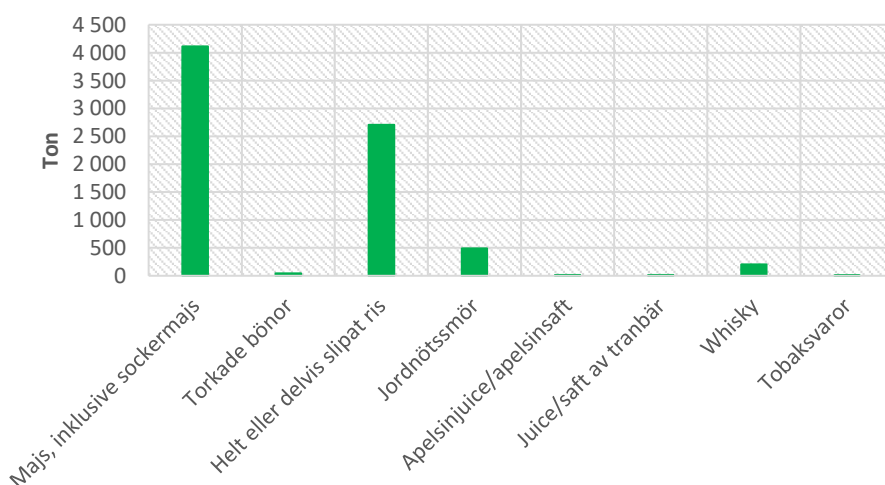
Tabell 1. Jordbruksprodukter som berörs av EU:s tilläggstullar vid import från USA

Produktbeskrivning	Berörda tullpositioner
Majs, inklusive sockermajs (även beredd och konserverad)	0710 40 00, 0711 90 30, 1005 90 00, 2001 90 30, 2004 90 10, 2005 80 00
Torkade trädgårdsbönor (exempelvis kidneybönor)	0713 33 90
Helt eller delvis slipat ris, inklusive vissa livsmedelsberedningar av ris	1006 30 21, 1006 30 23, 1006 30 25, 1006 30 27, 1006 30 42, 1006 30 44, 1006 30 46, 1006 30 48, 1006 30 61, 1006 30 63, 1006 30 65, 1006 30 67, 1006 30 92, 1006 30 94, 1006 30 96, 1006 30 98, 1006 40 00, 1904 10 30, 1904 90 10
Jordnötssmör	2008 11 10
Apelsinjuice/apelsinsaft, inte fryst	2009 12 00, 2009 19 11, 2009 19 19, 2009 19 91, 2009 19 98
Juice/saft av tranbär eller lingon	2009 81 11, 2009 81 19, 2009 81 31, 2009 81 59, 2009 81 95, 2009 81 99
Bourbon-whisky och annan whisky (inte scotch whisky)	2208 30 11, 2208 30 19, 2208 30 82, 2208 30 88
Cigarrer, cigariller, cigaretter, röktoak, tuggtoak, snus samt vissa andra varor tillverkade av toak	2402 10 00, 2402 20 10, 2402 20 90, 2402 90 00, 2403 11 00, 2403 19 10, 2403 19 90, 2403 91 00, 2403 99 10, 2403 99 90

Källor: Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/886 av den 20 juni 2018 om vissa handelspolitiska åtgärder avseende vissa produkter med ursprung i Amerikas förenta stater och om ändring av genomförandeförordning (EU) 2018/724 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R0886&from=SV>) samt EU:s tulltaxa

Påverkan för Sverige

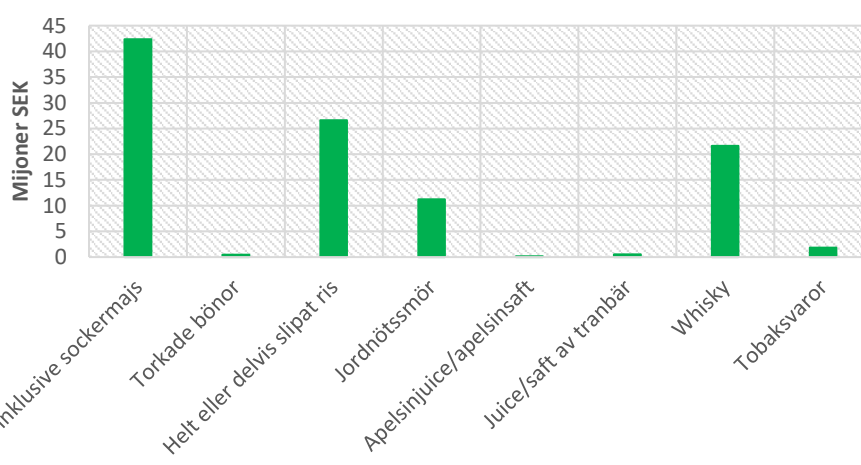
Sveriges import av de amerikanska jordbruksprodukter som berörs av tilläggstullar är relativt begränsad, både vad gäller importerad mängd och värdet på importen. Under de tre senaste åren är det två av de drabbade produktkategorierna som i genomsnitt har importerats från USA till Sverige i volymer som överskrider 1 000 ton årligen (se figur 1). Dessa utgör av majs (inklusive sockermajs, även beredd och konserverad) samt helt eller delvis slipat ris (inklusive vissa livsmedelsberedningar av ris).

Figur 1. Genomsnittlig årlig import från USA till Sverige 2015-2017 uttryckt i vikt
Källa: SCB

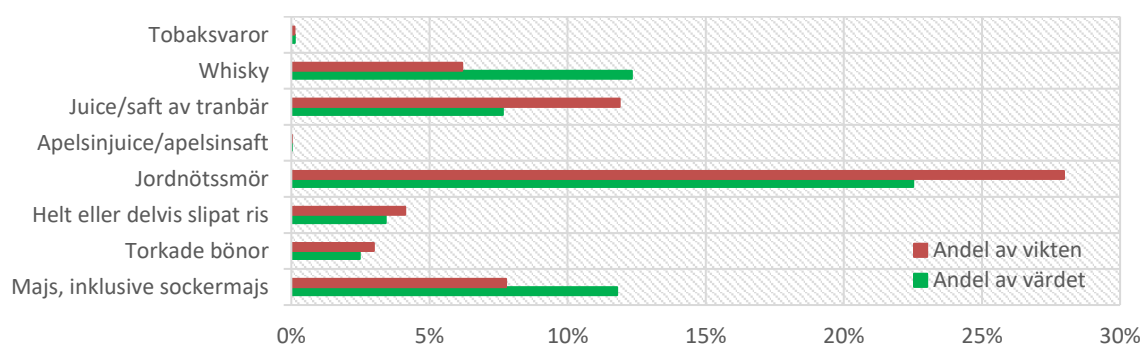
Att bara titta på importerade volymer ger dock ingen helhetsbild av importens betydelse. Vissa av de produkter som omfattas av EU:s tilläggstullar har ett högt kilopris, men konsumeras inte i jättelika volymer. Även uttryckt i värde är dock majs och ris de största importkategorierna till Sverige från USA av berörda produkter, följt av bourbon och annan whiskey samt jordnötssmör (se figur 2). Importen av samtliga dessa produktkategorier till Sverige från USA överskred tio miljoner SEK i årsgenomsnitt under perioden 2015-2017. För majs, som var den största importkategorin, uppgick den årsgenomsnittliga importen till över 40 miljoner SEK.

Figur 2. Genomsnittlig årlig import från USA till Sverige 2015-2017 uttryckt i värde

Källa: SCB

Sammanlagt importerades de berörda produkterna till ett värde av cirka 105 miljoner SEK från USA till Sverige i årsgenomsnitt under perioden 2015-2017. Det är dock svårt att uttala sig om betydelsen av importen från USA utan att göra jämförelser med Sveriges totala import av berörda produkter. Först då erhålls en förbättrad förståelse för hur stor relativ betydelse USA har som ursprungsland för produkterna ifråga (se figur 3).

Figur 3. Andelen av importen till Sverige från samtliga länder som hade sitt ursprung i USA i genomsnitt 2015-2017

Källa: SCB

Det svenska beroendet av att importera berörda varor från just USA är i allmänhet inte anmärkningsvärt stort. I den grova kategorindelning som används ovan är det främst jordnötssmör som sticker ut med en andel av importen som kommer från USA som

överskrider 25 procent av den importerade volymen (samt 20 procent av det importerade värdet). I övrigt ligger andelarna mellan nära noll och knappt 15 procent. Den sammanslagna importen av alla de berörda varorna till Sverige från USA motsvarar drygt tre procent av det importerade värdet av produkterna ifråga till Sverige från alla destinationer.

På mer detaljerad nivå finns det ett fåtal produkter av vilka en betydligt större andel av importen kommer från USA. Några av dessa importeras dock enbart i mycket liten omfattning. Till de enskilda produkter som importerades till ett värde av över en miljon SEK årligen i genomsnitt under perioden 2015-2017 och där mer än 25 procent av importen kommer från USA hör vissa typer av ris (icke förvällt eller ångbehandlat helt eller delvis slipat mellankornigt ris), där 33-75 procent av den värdemässiga importen kommer från USA (cirka 18 miljoner SEK), och bourbon på kärl rymmande högst två liter, där cirka 46 procent av den värdemässiga importen kommer från USA (cirka 21 miljoner SEK). Även för dessa produkter torde det dock finnas näraliggande substitut i form av andra typer av whisky och ris som skulle kunna importeras istället, för att undvika tilläggstillarna. Sammantaget gör Jordbruksverket därför bedömningen att det i allmänhet finns goda möjligheter för svenska importörer att välja ett annat ursprungsland än USA vid import av de produkter som har drabbats av höjda tullnivåer.

Kontaktpersoner: Fabian Nilsson, 036 -15 52 45, Patrik Eklöf, 036 - 15 51 50
